

Torbalı, Arıtış Köyünde Arıcılık Beekeeping in Torbalı Arıtış Village

Necat Çetin*

Özet:

Çakal yörüklerinin Torbalı bölgesinde kurduğu köylerden birisi de Arıtış Köyü'dür. 1926 yılında bir grup eşkiya tarafından baskına uğramasından sonra dağılmıştır. 1905 yılı köy esas nüfus defterine göre 17 nüfus hanesinde toplam 75 kişi bulunmaktadır. Torbalı ilçesinde "Sahibini tanımayan mal-hayvan" olarak adlandırılan arıcılık, coğrafi şartların uygun olması nedeniyle bazı ailelerin temel geçim kaynağı, bazı ailelerin ise geçim kaynaklarına gelir desteği olarak yapılan bir uğraşı şeklinde görülmüştür. Bölgenin iklim yapısının yumuşak olması, florasının (bitki varlığı) zenginliği nedeniyle gerek ot türü ve gerekse çalı-ağaç türünün çeşitliliği bölgede arıcılığın gelişmesine ve bölgeye has bir kültür oluşmasına, bölgeye has bazı terim ve sözcüklerin kullanılmasına ortam hazırlamıştır. Hatta bazı aileler soyadı kanunundan sonra soyadlarını "Arı", "Arıcı", "Balen", "Balcı" olarak tahsis etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Arıtış, Arı, Balcı, Kurdama, Tütsü.

Abstract:

One of the villages founded by the Çakal yörüks is the Arıtış village in Torbalı. The village dispersed after it was attacked by a group of bandits in 1926. In 1905 the village registry had registered 75 people in 17 homes. Bees for bee keepers is described as "animal which does not recognize its owner" in Torbalı. The climate is most suitable for bee keeping. Some families derive their means of livelihood entirely from bee keeping while for others bee

* Necat Çetin, Araştırmacı, Torbalı, İzmir.
cetin.necat@gmail.com

keeping is a supplementary income. The flora of the region is extremely rich. After the Surname Law, many families took on surnames with the words bee and honey: Arı, Arıcı, Balen, Balcı. The article lists and explains a number of term relating to bee keeping.

Keywords: Arıtış, Bees, Beekeeping, Honey, Kudurma, Smoking.

Arıtış Köyü'nün Hikayesi

Torbalı'ya ilçe olduğundan beri idari yönden bağlanan veya başka ilçeye bağlanıp ayrılan veya daha önce köy iken şimdi mahalle olarak idari teşkilatlanmanın içinde yer alan köyleri vardır. Ancak yerleşim yeri çeşitli nedenle terk olunan ve köy idari birim statüsü iptal edilen bir köyü de bu gün birçok kişinin bilmediği Arıtış köyüdür. Arıtış köyü hakkında ancak yaşlı ileri olanların biraz bilgisi bulunmaktadır. Köyün coğrafi alan olarak yeri Çamlıca (Çakallar) köyüne yakın, bu gün Mavi Deniz işletmesinin güneyinde, Gurgur Dağı eteklerindedir. Eski yerleşimin izleri, bina yıkıntıları hâlâ burada bulunmaktadır. Köyün ne zaman kurulduğu hakkında elimizde bir belge şuan için ne yazık ki yoktur. Tahminlere göre, 19. yüzyılda iskâna yani yerleşik hayata geçirilmeye çalışan Çakal Yörüklerinden bir grup Yörük obası tarafından kurulmuştur. Genellikle hayvancılık özellikle keçi, koyun ve büyükbaş hayvancılık la geçimlerini sağlamaktadırlar. Köyün adı da söyleneceye göre bölgenin yaban arılarının yaşamına müsait yani kalkerli, taşlık alan olmasından dolayıdır.

Köyde, dağılmadan önce bulunan belli başlı aileler ise Mazaklar, Durmuş Ali'ler, Deveciler, Kör Sülülerdir. Yaptığımız araştırmalara rağmen burada yaşamış insanların buraya nasıl ve nereden geldiği, ne zaman yerleşik hayata geçtiklerini şu an için tespit edemedik. 1321 yılı yani 1905 yılı nüfus sayım-yazımında köyde toplam 17 nüfus hanesi¹ bulunmaktadır. 17 hanede toplam sayımı yapılan kişi sayısı 75'tir. Hane nüfus ortalaması 5.21'dir. Bu hanelerin çoğu çocukları olmadığı veya erkek çocukları olmadığı için kapanmıştır. Yani kapalı kayıt konumundadır. Kayıtlara göre hane reislerinden en eski doğum tarihli olan aşağıda da görüleceği üzere Rumi 1236 miladi 1820 Arıtış Köyü doğumlu olan Musa oğlu Hasan'dır. Demek ki 1820 yılında bu köy mevcuttur. Bu köyle ilgili bilgileri Arıtış köyünde bir süre çobanlık yapan Çakallar Köyü (Çamlıca) Rumi 1327 yani 1911

¹ Nejat Göyünç, "Hane Deyimi Hakkında", *İ.Ü. Tarih Dergisi*, S. 32 (1979), s. 331-348.

doğumlu Sayın Mustafa Yoldaş'tan aldık.² Mustafa Yoldaş 11-12 yaşındayken bu köyde çobanlık yapmış ve köye yapılan eşkıya baskınına tanık olmuştur. Köye eşkıya baskını muhtemelen 1926 yılında olmuştur³. Köye baskını yapanlar ile ilgili elimizde bazı bilgiler olmasına karşı net bilgi bulunmamaktadır⁴. Baskından sonra köydeki aileler etraftaki değişik köylere göç etmiş. Mezarlıkta tek yazılı kitabe ise 9 numaralı hanenin reisi olan ve 1328 (miladi1912) yılında vefat eden Topal Osman oğlu Ahmet Ağa'ya ait bir mezar taşıdır. Köyün idari coğrafi sınırları şöyle tespit ediliyor: Gurgur Dağı-Yanyurt-Çıtlık Deresi-Çıtlık kuyusu-Gurgur dağı. Hane reislerinin birisi deveci diğerlerinin (12) sanat ve sıfatı rençberliktir.⁵ Bir hane reisinin ise belirtilmemiştir. En son hane kaydı 1332 yılına aittir. Köyün bulunduğu arazi bugün sadece mevki olarak bilinmektedir.

² 2007 yılında vefat etmiştir. Konu ile ilgili görüşme 07/07/2002 tarihinde gerçekleşmiştir.

³ Cumhuriyetin ilanından sonra en önemli iç güvenlik sorunlarından birisi eşkıyalıktır. Bu nedenle “Şekavet-i Eşkîya Kanunu” çıkarılmıştır.

⁴ Ancak baskın Aksekili Raşit Hocaya mal edilmiş, 20 yıl boşu boşuna hapis yatmıştır (M. Yoldaş anlatımı).

⁵ 1321 sayımında bulunan 2320 hanenin 1920 hane reisinin sanat ve sıfatı nüfus esas defterinde belirtilmiştir. Bunlardan en kalabalık olanı 1564 kişi ile rençberliktir. 26 hane reisi devecilik yapmaktadır.

ARITAŞ KÖYÜ NÜFUS ESAS DEFTERİ ÖRNEĞİ ⁶								
H/S	Hane ⁷	Adı	Sanat ve sıfatı	Babası	Doğ. Yeri	Doğ. Tarihi	Kişi	Aile Soyadı
1	48	Hacı Musa oğlu Mehmet ⁸	Rençber	Hacı Musa	Arıtış	1266	5	TEKCAN
2	49	Kafa oğlu Molla Hüseyin ⁹	Rençber	İbrahim	Arıtış	1256	5	AKDENİZ
3	50	Hacı Musa oğlu Hasan ¹⁰	Rençber	Musa	Arıtış	1239	2	
4	51	Osman oğlu Musa ¹¹	Rençber	Osman	Arıtış	1275	2	DUMAN
5	52	Kasım oğlu Mustafa ¹²	Rençber	Halil	Arıtış	1291	7	KAN
6	53	Mehmet Ali ¹³	Rençber	Halil	Arıtış	1308	4	
7	54	Musa ¹⁴	Rençber	Topal Osman oğlu İbrahim	Arıtış	1295	4	SAVAŞ
8	55	Durmuş Ali ¹⁵		namalum	Arıtış	1289	6	TAŞKIN
9	56	Topal Osman oğlu Ahmet ¹⁶	Rençber	Topal Osman	Arıtış	1258	7	KALAN
10	57	Çelebi oğlu Süleyman ¹⁷	Rençber	Ali	Arıtış	1290	5	KUYUCU -ÇELEBİ
11	58	Kafaoğlu İbrahim ¹⁸	Rençber	İbrahim	Arıtış	1271	8	KARABULUT-

⁶ Köyün Nüfus sayımı 24/04/1321 tarihli dir. Bkz. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi, Atık defter cilt: 11. Köy idari birim özelliğini kaybedince Çakallar (Çamlıca) Köyü nüfus esas defterine hane no: 48'den itibaren eklenmiştir.

⁷ Çakallar (Çamlıca) Köyü Nüfus Esas Defterine hane no.

⁸ Kapalı kayıt. Aileden Arıtış 1295 doğumlu Mehmet oğlu Mehmet Balkan Harbinde (1329) "askerde" kalmıştır. Aileden Arıtış 1316 doğumlu Hacı İsmail oğlu Hüseyin (25/03/1333) "askerde" kalmıştır.

⁹ Kapalı kayıt. Aileden Arıtış 1315 doğumlu Molla Hüseyin oğlu Osman seferberlikte (1333) "askerde" kalmıştır.

¹⁰ Kapalı kayıt.

¹¹ Ayrancılar Köyü'ne nakil (Hane No: 27), Nakil yılı: 1930.

¹² Yazıbaşı Köyü'ne nakil (Hane No: 133), Nakil yılı: 1936.

¹³ Yazıbaşı Köyü'ne nakil. Köyün eski adı "Hortuna"dır. 1530 yılına ait Anadolu Muhasebe Defterinde kaydı vardır. Bkz. 116 Nolu Anadolu Muhasebe Defteri.

¹⁴ Yazıbaşı Köyü'ne nakil (Hane No: 145), Nakil yılı: 1936.

¹⁵ Ayrancılar Köyü'ne nakil (Hane No: 26), Nakil yılı: 1930.

¹⁶ Kapalı kayıt.

¹⁷ Karakuyu Köyü'ne nakil. 1530 yılına ait Anadolu Muhasebe Defterinde kaydı vardır. Bkz. 116 Nolu Anadolu Muhasebe Defteri.

¹⁸ Kapalı kayıt.

								SERĞİ
12	59	Mazak Hasan ¹⁹	Rençber	Hacı Osman	Arıtış	1248	10	EFE
13	60	Şaban namı değer Necmi oğullarından Kel İsmail ²⁰	Rençber	Mehmet	Arıtış	1282	3	
14	61	Küçücük oğlu Hasan ²¹	Deveci	Hacı Mehmet	Arıtış	1266	5	KABAKÇI
		1322			Toplam kişi sayısı		73 ²²	
15	62	Fakioğlu Mehmet ²³	Deveci	İbrahim	Arıtış	1263	6	SUBAKAN
		1327						
16	63	Topal Osman oğlu İbrahim ²⁴		Süleyman	Arıtış	1309		BAKIRLI
		1332						
17	64	Yörük oğlu Ömer ²⁵	Gündelikçi	Halil	Arıtış	1312		SUKUT

Arıcılık kültürü

Torbalı ilçesinde “Sahibini tanımayan mal-hayvan” olarak adlandırılan arıcılık, coğrafi şartların uygun olması nedeniyle bazı ailelerin temel geçim kaynağı, bazı ailelerin ise geçim kaynaklarına gelir desteği olarak yapılan bir uğraşı şeklinde görülmüştür. Bölgenin iklim yapısının yumuşak olması, florasının (bitki varlığı) zenginliği nedeniyle gerek ot türü ve gerekse çalı-ağaç türünün çeşitliliği bölgede arıcılığın gelişmesine ve bölgeye has bir kültür oluşmasına, bölgeye has bazı terim ve sözcüklerin kullanılmasına ortam hazırlamıştır. Hatta bazı aileler soyadı kanunundan sonra soyadlarını “Arı”, “Arıcı”, “Balen”, “Balcı” olarak tahsis etmişlerdir.

Arıcılık yapanlara genellikle “Balcı” denmektedir. Arıcılar arasında arıcılığın piri olarak “Sultan Süleyman” olarak adlandırılan Süleyman Peygamberin olduğu inancı kabul edilmektedir. Arıcılara göre “O” dahi arının sırrına erememiştir. Zengin olmanın yolu olarak

¹⁹ Kapalı kayıt. Aileden Arıtış 1299 doğumlu Mazak Hasan oğlu Abdullah (04/05/1332) “askerde” kalmıştır. Aileden Arıtış 1308 doğumlu Mazak Hasan oğlu İbrahim (24/06/1333) “askerde” kalmıştır.

²⁰ Kapalı kayıt. Aileden Arıtış 1308 doğumlu Kel İsmail oğlu Mehmet Balkan Harbinde (1328) “askerde” kalmıştır.

²¹ Kapalı kayıt.

²² Hane nüfus yoğunluğu: 5,21’dir.

²³ Kapalı kayıt.

²⁴ Kapalı kayıt.

²⁵ Kapalı kayıt.

“Ya arıdan ya karıdan ya da darıdan (mısır)” geçtiği inancı söylence olarak halk arasında söylenmektedir. “Arı yükü, ateş yükü” deyimini hâlâ arı kovanlarının nakli için kullanılır.

Yaklaşık 30-40 yıl öncesine kadar kovanlar iptidaidir. Eski tip örme kovanlara “çit kovan” denir. Yaklaşık 20-30 cm çapında hayıt çalısı ile sepet şeklinde genellikle Romanların ördüğü çitler “sıvak” denilen inek dışkısı ve odun külünün karışımından elde edilen çamur karışımı ile sıvanır. Ön ve arka taraflarına çam kabuğundan çit kovanın genişliği ölçüsünde kapaklar takılır. Ön tarafından arının kovana girip çıkması için “işlengeç” denilen bir delik açılır. Bu çitlerin içerisine arı kolonisi konur. “Dalak” denilen kendi ördüğü peteklere yavru ve bal koyar. Her iki peteğin arasına herhangi bir nakil sırasında düşmemesi için ağaç dalından çapraz şekilde destek konur. Bu tip çit kovanlardan bal alımına “kurdama” denir. Bal çit kovandan “tütsü” denilen toprak testi şeklindeki kabın içine kuru inek dışkısı olan “tezek” yakılır. Çıkan duman tütsünün alt deliğinden üfleme ile çit kovanın arka bölümünden çitin içine gitmesi sağlanır. . Alınan bal “kurdam” adı verilen yaklaşık 50 kg bal alabilen büyük su kovası şeklindeki kovalara konur. Ve buradan bal süzülerek satış için kaplara alınır. Önceki zamanlarda nakiller yakın yerlerde (20 km) mekkare hayvanlar aracılığı ile yapılmış. İntikaller muhakkak gece olacağı için çit kovan yüklü hayvanların boynuna, yeri belli olması için muhakkak çan asılmış. Arı nakilleri genellikle Pazartesi veya Cuma günü akşamları yapılır. Nedeni ise bu iki gün arı bal toplamaktan dönemediği için dışarıda gecelediği yani “yatıya kaldığı” inancı vardır. Diğer günler nektar topladığı alandan yani halk deyimini ile “yaylım” dan dönemeyebilir. Ancak Pazartesi ve Cuma günü kesinlikle geri döner ve tüm koloni kovanda bulunur. Bölgede arı kovanlarının kışladığı alana “arı yatağı” denir. Her arıcının arı yatağı belirlidir. Arı yatakları işlengeç yönü kesinlikle güneşe bakan, rüzgâr almayan, ağaç altı olmayan, arkası genellikle duvar ile rüzgârı kesen güneşe bakan yerlerdir. Bölgenin florası zengindir. Ancak en muteber olan bal halk arasında “Karagan” denilen “Karabaş otu” ve “Kekik” balıdır. Her ikisinin ortak özelliği kokulu olması ve derideki yaralara ilaç olarak kullanılmasıdır. Çalı grubunda en muteber bal “püren” balıdır. “Püren balı kısır kadını dahi doğurtur.” deyimini kullanılmaktadır. Püren balı Aralık ayında açan püren çiçeğinden elde edilen balıdır. Acımtırak olup fazla yenildiğinde vücutta alerji yapan kuvvetli bir çalı grubu balıdır. Kışa hazırlık (bol yavru yapması gibi) için bazı bölgelerde kovanlar, özellikle püren çalısının bulunduğu alanda bulundurulur. Bölgedeki çam ağaçlarında “basra” denilen kutrun çamda meydana getirdiği akardan elde edilen bal türü vardır. Basra böceğinin bal vermesine “basranın uyanması” denir. Basra olan çamların dalları genellikle beyaz renkli

akar şeklindedir. Basra balı, bol lodos yani deniz iklimi alan bölgelerdeki çamlarda olur. Bölgede, basranın uyanışı genellikle 15 Ağustos'ta başlar. Bal verme yaklaşık 50 gün sürer. Basra böceği, çiftleşme döneminde bal vermez. Bu süreye "Basra aralık verdi." denir. Bu süre 2 ile 20 gün arasındadır. Basra böceğinin diğer çamlara aşılması Mart ayında yapılır. Gece kovanda çıkardığı sese "uğultu" denir. Uğultu ne kadar çoksa yaylımda yani gündüz dışarıdaki nektar toplanan alanda bal veriminin yüksek olduğu inancı vardır. Gündüz arının nektar toplamaya gidip gelmesine "arının dövmesi" denir. Baharın bölgede en verimli nektar toplama dönemi genellikle 18 gündür. Bal alma eğer ağaçtan oluyorsa (ıhlamur, kestane) bu dönem 31 gündür. Yaz geçtikten sonra kovanların muhakkak Küçük Menderes ovasına götürülmesi arıcılar arasında "arı, ovanın çamurunu yalamalı" olarak yorumlanır. Kışa hazırlık döneminde kovan yatağına getirildiğinde en fazla 50 tanesinin sıralanmasına "arı katarı" denilir. Kışın sert geçeceği doğadaki bazı ağaçlardan keşif yoluyla anlamaya çalışılır. Örneğin deli armutta ve pelit (meşe) bol ise o yılın kışı sert geçecek demektir. Yine arının giriş çıkış yaptığı delik olan işlengeçi piripolis ile daraltmış, girişin tam karşısına rüzgâr ve soğğun direkt girmesine engel olacak şekilde engel koymuşsa kışın sert geçeceğine inanılır. Yazın arının sıcaktan daha az etkilenmesi için kovanların üzerine 10-15 cm yüksekliğinde "örtü" adı verilen genellikle dere kınarlarında çıkan sazdan, güneşin etkisinin azaltan gölgelik konur. Örtünün yazı ne kadar kalın olması arının daha da uzak alandan bal getireceğine inanılır. Kışın kovanların üzerine örtü konması kovayı sıcak tutma düşüncesindedir. Yaz sonuna doğru fenni kovandan makine ile petekten bal alma işlemine "arı sağma" denir. Petekten almak için kullanılan makineye "sağım makinesi" olarak adlandırılır. Bir bölgeden nakil edilen kovanın ön tarafına yani arkadaki kovandaki arıların uçuş yönünün önüne yakın mesafeye kovan konursa öndeki kovan arkadaki kovanın arısını kendi kovanında toplar. Bu işe arıcılar arasında "arı çalma" denir. Baharın arı kovanlarını kontrol amacıyla açılacak hava derecesi dışarıda en az 18 derece olmalıdır. Arıcılar bu dereceyi kendilerine göre şöyle ayarlamaktadırlar: Dışarıda güneşli havada bir kişinin ceketsiz, sadece gömlekle üşümeden dolaşabileceği hava. Arıyı çoğaltmanın yolları ise ilginçtir. Bir kovan satın alacaksın, bir kovan bulacaksın, bir kovan çalacaksın, bir kovan başka arıcıdan isteyeceksin. "Arı alma" herhangi bir nedenle kovayı terk edip bir ağaç kovuğuna veya bir taşın arasında koloni kurmuş arının, oradan alınıp kovana konmasına denir. Arıdan ayrı bir koloni ayrılmasına "oğul" denir. Kovandan ayrılan oğul kolonisi genellikle su kabağı ile yerinden alınıp ve boş kovana aktarılır. Su kabağının tercih edilmesinin nedeni ise hafif, sağlam ve kokusuz

olmasıdır. Bu tür işlem yapılan kabaklara “oğul kabağı” denir. Arının kontrolü genellikle “arı çakısı” denilen demir kısmının ucu yarım ay şeklinde kıvrılmış çakıya denir.

Torbalı bölgesi arıcıları arasında arı ve arıcılıkla ilgili yöresel bazı sözcükler de kullanılır. Örneğin:

ana, bey: Kraliçe.

arı sarma: Kovanların bir yerden başka bir yere nakli için gece hayvan sırtına veya araca yüklenmesi işlemi.

bodat kırma: Çevrede nektarın azalması veya bitmesi sonucu işçi arıların erkek arıların büyük çoğunluğunu kovandan dışarı atarak öldürmesi.

bodat: Görevi sadece kraliçe arıyı dölemek olan erkek arı.

dalak: Arının kovan içersinde kendi ördüğü doğal petek, gömeç.

deli bey: Kovanda kraliçenin ölmesi ile bir erkek arının yalancı kraliçe olması. Deli bey petek gözlerine birden çok dölsüz yumurta koyar. En belirgin özelliği budur.

gözlük: Kovanlara bakmak için arıcıların taktığı maske.

katar: En fazla 50 kovanın yan yana sıralanmış hali.

kelebek: Bal mumu güveysi.

kılınç arı: Arı ırkları arasında en çalışkan ve en saldırgan arı türü. Petekleri yan yan örer.

kurdama: Eski tip kovandan bal alma işlemi,

Sır, mühre: Balla dolmuş petek gözlerinin üzerinin ince bal mumuyla kapatılması.

maya: Nektar.

sıvak: İnek dışkısının içine ağaç külü katılarak elde edilen yumuşak ancak kurduğunda sert olan karışım.

sirke: Petekte kraliçenin yavru için bıraktığı yumurta.

toz: Polen.

tütsü: Eski tip kovanlarda arının kovandan uzaklaştırmak için içinden duman çıkaran özel olarak imal edilmiş toprak testi.

yapıntı: Dalağın başlangıçtaki hali.

yavru uçurma: Özellikle bahar ayında, kovanın bol yavru yaptığı dönemde yavruların uçuş eğitimi.

yaşlı arı: Arının 45 günlük olması sırasında tüyünü dökmesi ve siyahî renk alması.²⁶

yaylım: Arının çevreden bal üretmek için nektar ve polen açısından bol olması.

yüşük: Ana arı elde etmek için yapılan petek gözü. Baharın çok iyi olduğunun göstergesidir.

Aile soyadı, lakapları arı/bal ile ilgili olan bazı ailelerin nüfus kayıt örnekleri:

Hane no	Hane reisinin isim ve şöhreti	Sanat ve sıfatı	Babası	Aile soyadı	Aile Lakabı
Belenbaşı ²⁷					
21	Cabaroğlu Mustafa	Çoban	Cabbaroğlu Eskici Mehmet	İLHAN-KIŞLALI ARICI	Cabarlar
Çakırbeyli ²⁸					
51	Çırağ Mahmut oğlu Molla İbrahim	Rençber	Mehmet	ARIKAN	Çıraklar
Çapak ²⁹					
68	Hortunalı Hacı İsmail	Rençber	Hüseyin	ARI-ARICI	Hacı İsmailler
Çaybaşı ³⁰					
33	Mehmet	Rençber	Mustafa	BALCI	Arıcı Mehmet
43	Halil oğlu Harun	Rençber	Halil	ARICI	Uzun Haliller
Sepetçiler ³¹					
50	Ömer Ağa		Hüseyin	BALCI	Kapalı kayıt
3	Kürt Hasan Ali	Rençber	Bal Ahmet oğlu Veli	BALKIR	Kürt Hasanlar Kapalı kayıt

²⁶ Bazı bilgiler Torbalı Ormanköy 1936 doğumlu Kemal Dağdeviren ve Torbalı Döğerlik Köyü 1937 doğumlu Emin İçel Ayaydın alınmıştır. Kendilerine teşekkür ederim.

²⁷ Bugün idari yönden Buca İlçesine bağlıdır. Sayım tarihi: 25/05/1321. Toplam hane sayısı 30. Kişi sayısı: 312. Torbalı Nüfus arşivi Atik defter cilt no: 13.

²⁸ Sayım tarihi: 22-23/06/1321. Toplam hane sayısı: 63. Kişi sayısı: 346. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 8.

²⁹ Sayım tarihi: 23-24-25-26/08/1321. Toplam hane sayısı: 106. Kişi sayısı: 603. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 3.

³⁰ Sayım tarihi: 4-5-6/05/1321. Toplam hane sayısı: 103. Kişi sayısı: 431. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 5.

³¹ Nüfus esas defterine kayıt tarihi: 1932.

82	Kara Ali oğlu Hasan	Rençber	Ali	EFE-ARICI	Kara Ali oğlu
114 ³²	Hasan	Balcılık	Hasan	EROL	Kapalı kayıt
115 ³³	Balbeyyoğullarından Said	Kahveci	Hüseyin	BALBEY	Seyyitin İbrahim
Dağtekke ³⁴					
18	Molla Hasan oğlu Halil	Rençber	Abdullah	ÖZ -ARICI	Bayındır Kızılcaova Köyü nakil gitti
Demirci ³⁵					
66	Kokozoğlu İzmirli Ömer Efendi	Eskici	Kokozoğlu Ahmet	KAVANOZ - ARICI	Kavanozlar
Dereköy ³⁶					
9	Çolak Mustafa	Rençber	Osman	ARI	
55	Balcıoğlu Hacı Osman	Rençber	Hüseyin	ÖZONAT	Fetrek ³⁷ 'e nakil
66	Tekeli Halil oğlu Mehmet	Rençber	Halil	BALCI-TÜRKEBAL	Kapalı Hane
Dirmil ³⁸					
54	Kılbıyık oğlu hafidi Mehmet Efendi	Talebe	Kılbıyık oğlu Mehmet	BALCI	Balcılar-Kılbıyıklar
55	Kılbıyık oğlu İbrahim	Rençber	Kılbıyık oğlu Mehmet	ÖZBALCI	Balcılar-Kılbıyıklar
Eğerci ³⁹					
52	Veli oğlu Salih	Rencber	Veli	BALCI-KOÇ-DURMAZ-GÜZEL	Balcı Salih

³² Nüfus esas defterine kayıt tarihi: 1335.

³³ Nüfus esas defterine kayıt tarihi: 1335.

³⁴ Sayım tarihi: 25-26/07/1321. Toplam hane sayısı: 26. Kişi sayısı: 161. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 13.

³⁵ Sayım tarihi: 30-31/05/1321. Toplam hane sayısı: 67. Kişi sayısı: 338. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 17.

³⁶ Bugün idari yönden Kemalpaşa İlçesine bağlıdır. Sayım tarihi: 21-22-23/06/1321. Toplam hane sayısı: 93. Kişi sayısı: 460. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 12.

³⁷ Kemalpaşa Vişneli Köyü

³⁸ (Korucuk Köyü) Sayım tarihi: 17-18-19/07/1321. Toplam hane sayısı: 65. Kişi sayısı: 349. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 11.

³⁹ Sayım tarihi: 10/05/1321. Toplam hane sayısı: 54. Kişi sayısı: 242. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 7.

Havuzbaşı ⁴⁰					
23	Metuşođlu Őerif ⁴¹		Mustafa	ÖZARI	Arnavut Őerif
Çengele ⁴²					
11	Cerit aŐiretinden Mehmet	Rençber	İbrahim	BALEN	Gökmeh metler Yıđitler ⁴³ e nakil gitti
Tepeköy ⁴⁴					
51	Duvarcıođlu Ali	Rençber	Hüseyin	GÜRBÜZ-ARICI	Çoban Hasan/ Küçük Aliler
70	Eskici İzmirli Halil	Eskici	Mehmet	ARI	Eskici Haliller İzmir nakil.
33	Bal Ahmet oğlu Ahmet	Rençber	Veli		Kapalı hane
45	Ali OnbaŐı	Çiftçi	Mehmet	BALCI	Balcılar
Yođurtçular ⁴⁵					
20	Çamköylü Balcıoğlu Hacı Osman	Rençber	Ramazan	BALCI	
21	Çamköylü Balcıoğlu Mehmet	Rençber	Ramazan		Kapalı Hane

⁴⁰ Bugün idari yönden Bayındır İlçesine bağlıdır. Sayım tarihi: 04/08/1320. Toplam hane sayısı: 19. Kişi sayısı: 69. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 6.

⁴¹ Nüfus esas defterine kayıt tarihi: 1329.

⁴² (Ormanköy Köyü) Sayım tarihi: 13-14/07/1321. Toplam hane sayısı: 44. Kişi sayısı: 236. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 16.

⁴³ Kemalpaşa.

⁴⁴ Sayım tarihi: 27-28-29/04/1321. Toplam hane sayısı: 63. Kişi sayısı: 280. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 1. İlçenin merkez mahallesidir.

⁴⁵ Sayım tarihi: 29/05/1321. Toplam hane sayısı: 29. Kişi sayısı: 144. Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi Atik defter cilt no: 3.